

พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น :

ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2528

นายศุภชัย เอี่ยมละเอียด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

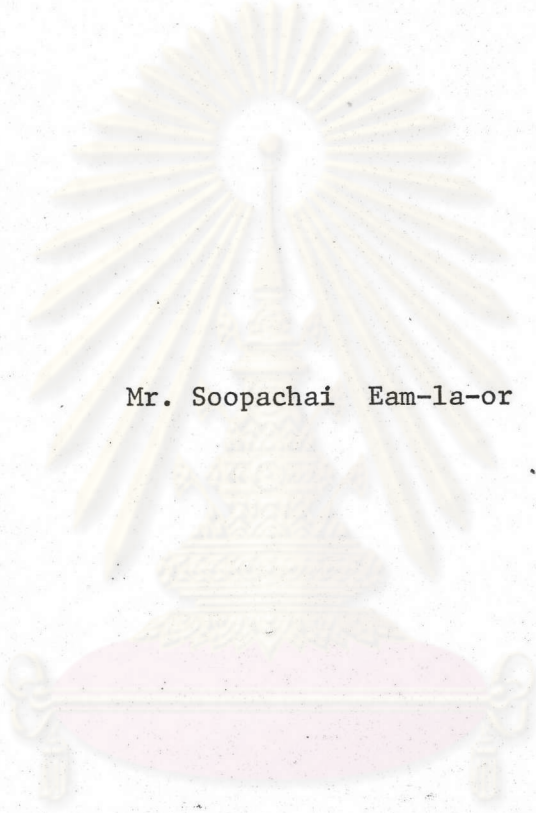
พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-942-3

011747

i 17491368

VOTING BEHAVIOR IN LOCAL SELF-GOVERNMENT :
A CASE STUDY OF THE ELECTION OF PATTAYA CITY ON MARCH 17, 1985

Mr. Soopachai Eam-la-or

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์

พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา เมื่อวันที่ 17

มีนาคม 2528

โดย

นายศุภชัย เอี่ยมละออ

ภาควิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตธนารักษ์)

..... กรรมการ

(ร.ต.วิรุฬห์ พรหมายน)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น :

ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา เมื่อวันที่ 17

มีนาคม 2529

ชื่อ

นายศุภชัย เอี่ยมละออ

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว

ภาควิชา

การปกครอง

ปีการศึกษา

2528

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อต้องการศึกษาแบบแผนของพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการปกครองรูปพิเศษ เมืองพัทยา อิทธิพลของปัจจัยด้าน เศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ระดับความรู้ ความเข้าใจและความสนใจทางการเมืองรวมทั้งทัศนคติของประชาชน ในเขตเมืองพัทยาที่มีต่อการเลือกตั้งและการปกครองท้องถิ่นรูปแบบผู้จัดการ

ในการวิจัยนี้กำหนดขอบเขตไว้เฉพาะการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา ซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2528 โดยได้ทำการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 238 คน และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบการวิเคราะห์ครั้งนี้ด้วย สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลกระทำโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อคำนวณหาค่าความถี่ของตัวแปรทุกตัว และคำนวณหาค่าไค-สแควร์ โดยตั้งนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ไปลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกของตนเอง โดยถือว่าเป็นหน้าที่พลเมืองดีพึงปฏิบัติ ประกอบกับนิยมชมชอบตัวผู้สมัคร หรือนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นของผู้สมัครหรือกลุ่มผู้สมัครมากกว่าที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะถูกระดม และเมื่อจำแนกตามสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมแล้ว พบว่าระดับการศึกษาและอาชีพของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

2 ตัวแปร เท่านั้น จากจำนวน 7 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

2. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ไปลงคะแนนเสียง โดยได้ตัดสินใจเลือกผู้สมัครไว้ก่อน หลายวันแล้ว แต่ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง จะตัดสินใจเลือกผู้สมัครเร็วกว่าผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ เนื่องจากมีปัจจัยหรือ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระยะเวลาในการตัดสินใจเพียง 2 ตัวแปร คือ ระดับการศึกษา และรายได้ ส่วนตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เพศ อายุ อาชีพ ภูมิลำเนาเดิม และ ที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

3. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกผู้สมัครโดยคำนึงถึงตัวบุคคลมากกว่ากลุ่ม การเมืองและเมื่อได้จำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแล้ว พบว่าเกณฑ์การตัดสินใจ เลือกผู้สมัคร โดยคำนึงถึงกลุ่มการเมืองหรือตัวบุคคลมีความแตกต่างกันน้อยมาก และมีระดับการ ศึกษาเป็นตัวแปรเดียวเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น เมืองพัทยา ดีพอสมควร โดยได้วัดระดับความรู้ ความเข้าใจ และแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลางและระดับสูง ปรากฏว่าผู้มีระดับความรู้ ความเข้าใจสูง มีสัดส่วน ใกล้เคียงกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีระดับความรู้ ความเข้าใจต่ำ

5. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังให้ความสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยาน้อยมาก และบางส่วนเห็นควรให้แก้ไขปรับปรุงระบบการเลือกตั้งด้วย นอกจากนี้บางคนยังไม่มีความพอใจ ในรูปแบบการปกครองท้องถิ่น แบบผู้จัดการ โดยให้เหตุผลส่วนใหญ่ว่าการบริหารงานของเมืองพัทยา และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เมืองพัทยาไม่มีประสิทธิภาพดีพอ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   Voting Behavior in local Self-Government :
A Case Study of the Election of Pattaya City
on March 17, 1985

Name   Mr. Soopachai Eam-la-or

Thesis Advisor   Associate Professor Pornsak Phongphaew, Ph.D.

Department   Government

Academic Year   1985

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to study voting behavior in local self government especially the government of the Pattaya City. The study will be emphasized the impact of economic and social factors to voting behavior of the local people and their political Knowledge and political attitude of the local people in this city toward an election and the formulation of city manager in local self government.

This research study will deal specifically will the election of the Pattaya City Council on March 17th, 1985 by sampling from 238 targeted people and studying from concerned reports and papers. Data analysis will depend upon the computer processing method in order to find the frequency of every variable and chi-square by setting up significant data at 0.05.

The results of this research study can be summarized as follow:

1. Most voters went to poll-because they thought that it was their right and responsibility. Moreover, those voters preferred some candidates or their local development policy. They did not got because

they were forced to do so. So, we found that there were only 2 out of 7 variables which significantly related to data and behavior in election. Those variables are education level and profession of voters themselves.

2. Most voters decided, several days before, to vote for his or her own candidates. However, we cannot indicate whether voters who have better economic and social status make their own decision in voting quickly before lower ones. This is because there are only 2 significant variable factors that relate to data and decide period of time. These variable factors are education level, and income.

3. Most voters decided to vote for their own candidate by giving priority to candidates themselves rather than to political groups. There is a very little difference between those who are in higher economic and social status and in the lower are in making this decision. Education level is the only variable factor that significantly relates to data.

4. Voters in the Pattaya City have enough knowledge and understanding about their local self government. This perception level can be divided into 3 levels : low, middle and high. The proportion of a higher level is not for more different than a lower one.

5. Voters have paid a very little attention to the Pattaya City Council Election. Some agreed that it should be some improvements in the electoral system. Others are not yet satisfied by the formulation of the city manager in local self government of Pattaya City. The reason is that an administration and a management of the Pattaya City is not efficient enough.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้สละเวลาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้วิทยานิพนธ์ ถ่ายทอดความรู้ ความคิด อันมีค่าให้แก่ผู้เขียนตลอดมา และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา สุจริตนารักษ์ หัวหน้าภาควิชาการปกครองที่ได้กรุณารับ เป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ร.ต. วิรุฬห์ พรหมายน ผู้อำนวยการกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (อดีตผู้อำนวยการกองการเลือกตั้ง กรมการปกครอง) ที่ได้กรุณา เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และช่วยชี้แนะให้ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ นายวิจารณ์ ไชยนิรันทน ผู้อำนวยการกองการเลือกตั้ง และนายประสิทธิ์ ศรีอำไพ หัวหน้างานผู้อำนวยการเลือกตั้ง กรมการปกครอง ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา โดยตรงของผู้เขียน ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และสนับสนุนในการศึกษาและการจัดทำวิทยานิพนธ์ เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา

นอกจากนี้ผู้เขียนได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือด้านข้อมูลและการจัดทำวิทยานิพนธ์ จาก นายประทีป ปฐมชัยวัฒน์ หัวหน้าสำนักปลัดเมืองพัทยา นายปิติชาติ ไตรสุรัตน์ รองหัวหน้า สำนักปลัดเมืองพัทยา พนักงานเมืองพัทยา รวมทั้งคณะครูโรงเรียนเมืองพัทยา 1, 3, 5, 7, 8, 9 และ 10 ข้าราชการกองการเลือกตั้ง กรมการปกครอง นายชลอ ไบเจริญ, ร.อ. ไกรวุธ จิระบุตร นายมงคล ธรรมกิตติคุณ ดร.ศุภชัย ยาวะประภาส และนายอำนาจ ศรีพูนสุข ตลอดทั้งบรรดา พี่ เพื่อน และน้องผู้ร่วมงานในกรมการปกครอง และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย อีกหลายท่านที่มีได้กล่าวนามในที่นี้ได้หมด ผู้เขียนจึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ท้ายที่สุด ผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการศึกษาและการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ก็คือ บิดา มารดา ผู้มีพระคุณอันใหญ่หลวง ญาติ พี่น้องทุกคน รวมทั้งภรรยาและบุตรชาย สุกที่รักทั้ง 2 คน ที่เป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมา และขอระลึกถึงพระคุณของครูบาอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตั้งแต่ชั้นปฐมวัยจนถึงปัจจุบัน.

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
สภาพปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
สมมุติฐานในการศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ระเบียบวิธีการศึกษา	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	12
ลำดับการเสนอเรื่อง	13
2 ทฤษฎีและแนวความคิด เกี่ยวกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง	
เลือกตั้ง	14
สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับพฤติกรรม	
การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	15
การมีส่วนร่วมทางการเมือง	21
ความรู้ทางการเมือง	27
3 สภาพทั่วไปและการเลือกตั้งของ เมืองพัทยา	31
ประวัติความเป็นมา	31
สภาพภูมิศาสตร์	34

บทที่ 3

	สภาพสังคมและ เศรษฐกิจ	35
	โครงสร้างการจัดองค์การของเมืองพัทยา	36
	สภาพการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา	42
4	ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล	52
	ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	52
	สถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมกับพฤติกรรมการลง คะแนนเสียงเลือกตั้ง	54
	ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น เมืองพัทยา	67
	ความสนใจและทัศนคติทางการเมืองของประชาชน ในเขตเมืองพัทยา เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบ ผู้จัดการ และการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา	69
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	75
	สรุป	75
	ปัญหาอุปสรรคในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา แนวทางแก้ไข	81
	ข้อเสนอแนะ	88
	บรรณานุกรม	89
	ภาคผนวก	94
	ประวัติผู้เขียน	104

รายการตารางประกอบ

๗

ตารางที่		หน้า
1	การมาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา เมื่อ พ.ศ.2524 และ พ.ศ.2528.	3
2	การเลือกประชากรและหน่วยเลือกตั้งตัวอย่าง	9
3	ผลการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา ประเภทที่ หนึ่ง เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2528	46
4	ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา ประเภทที่ หนึ่ง เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2528 แสดงจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง และบัตรเสีย ของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง	48
5	สถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง	52
6	การไปลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกของตนเอง และการถูกระดม จำแนกตามฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม	56
7	การตัดสินใจเลือกผู้สมัครก่อนวันเลือกตั้ง จำแนกตามฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม	60
8	เกณฑ์การเลือกตั้งโดยการคำนึงถึงกลุ่มการเมืองหรือตัวบุคคลจำแนก ตามฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม	64
9	ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น "เมืองพัทยา" ...	68
10	การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	69
11	เหตุผลของการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	70
12	ความพอใจในรูปแบบการปกครองเมืองพัทยา	71
13	เหตุผลของความไม่พอใจรูปแบบการปกครองเมืองพัทยา	71
14	ความเห็น เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา	72

รายการแผนภาพประกอบ

แผนภาพ		หน้า
1	แผนที่ เขต เมืองพัทยา	33
2	แผนภูมิของ เมืองพัทยา	37
3	แผนที่แสดงหน่วย เลือกตั้งและสถานที่ เลือกตั้ง	50

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย